

Trafikverket

Synpunkt	Kommentar/åtgärd
Trafikverket har inget att invända mot i samrådshandlingen men vill ändå skicka med nedanstående upplysningar som ska beaktas i den kommunala planeringen. Beträffande dagvatten- och skyfallshantering anser Trafikverket att nybyggnationer och hårdgöring av mark inte får innebära att avrinningen ökar till diken och trummor utmed den statliga infrastrukturen varken mängd- eller hastighetsmässigt. För information vill Trafikverket nämna att det i samband med nydragning av ledningar, eller arbeten på befintliga ledningar, som ligger inom Trafikverkets fastighet eller inom vägområdet utmed statlig väg behövs avtal och tillstånd från Trafikverket.	Kommentar Noterat

Fortum

Synpunkt	Kommentar/åtgärd
Fortum noterar att Hagfors kommun endast omnämner skyfall i handlingarna för vattentjänstplanen och anser att höga flöden eventuellt också bör beaktas.	Kommentar Noterat Åtgärd Vattentjänstplanen uppdateras angående höga flöden

Länsstyrelsen Värmland

Synpunkt	Kommentar/åtgärd
Natur	
Länsstyrelsen har granskat inkomna handlingar och eftersom underlaget är så pass översiktligt anser vi att det är svårt att bedöma om vattentjänstplanen har en påverkan på arter och naturmiljöer. Länsstyrelsen bedömning är att för att kunna identifiera naturvärdesobjekt inför en	Kommentar Nödvändiga utredningar görs i samband med planering av respektive åtgärd, inte i vattentjänstplanen. Behandlas ytligt i underökning om BMP

åtgärd och/eller exploatering krävs att en naturvärdesbedömning alt. en naturvärdesinventering om nya naturområden tas i anspråk, tas fram. Artskyddsförordningen gäller som en förlängning av hänsynsreglerna i 2 kapitlet miljöbalken. Bestämmelserna i Artskyddsförordningen ska vägas in i bedömningen gällande val av områden för exploatering och andra åtgärder.	
Länsstyrelsen bedömer även att hantering av förekomster av invasiva främmande arter bör beskrivas inför framtida exploatering.	Kommentar Nödvändiga utredningar görs i samband med planering av respektive åtgärd, inte i vattentjänstplanen. Åtgärd Förttydligas, dels i undersökning om BMP
Ett medskick är att Klarälven, övre delen SE0610169 är utpekad som Natura 2000-område samt riksintresse för naturvård NRO 17008 Klarälven-Sunnemodalen, vilket inte omnämns i handlingarna. Kommunen bör ha med information om området som omfattas av formellt skydd i handlingarna. Inför åtgärder behöver kommunen bedöma risken för påverkan på utpekade arter och naturtyper i de berörda områdena. Risk för påverkan kan även vara åtgärder som sker utanför ett utpekad Natura 2000-område. Bland annat så tangerar Edebäck, Bergsäng med flera orter det utpekade Natura 2000-området Klarälven.	Kommentar Noterat Kompletterat med text om Naturreservat Svartån för Sunnemo Södra utredningsområde.
Skyfall	
En vattentjänstplan ska innehålla en bedömning av hur de allmänna VA-anläggningarna påverkas av och kan hantera ökad belastning på grund av skyfall. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera planhandlingarna med ovanstående bedömning.	Kommentar Vattentjänstplanen pekar ut risker vid skyfall. Hur dessa risker ska hanteras beskrivs inte i vattentjänstplanen utan behöver utredas i kommande arbete. Åtgärd Vattentjänstplanen uppdateras med en allmän beskrivning av anläggningens möjlighet att hantera ökad belastning på grund av skyfall.
Avsnittet om skyfall i Hagfors kommun vattentjänstplan visar att de åtgärder som föreslås är generellt beskrivna och att det är	Kommentar Vilka objekt som ingår i kartläggningen av faktiska översvämningsrisker vid

oklart hur många och vilken typ av objekt som ingår i åtgärderna.	VA-anläggningar framgår av tabell 7. Åtgärd Texten uppdateras med förtydligande.
I Bilaga 1 redovisar kommunerna höjdförhållanden i ganska stora intervall. Länsstyrelsen anser att det är osäkert om lokala, mindre lågpunkter framträder i detta material. Länsstyrelsen anser att kommunen bör redovisa detta till granskningen.	Kommentar För att lokala lågpunkter ska framgå behövs många fler, detaljerade kartbilder. Hagfors kommuns bedömning är att fler kartor gör planen svårare att läsa. Åtgärd Eventuella lokala lågpunkter beskrivs i text och tabell.
Vattenskyddsområden	
Länsstyrelsen konstaterar att det saknas ett avsnitt om vilka vattenskyddsområden som finns i kommunen och hur kommunen arbetar med att skydda sina dricksvattenresurser. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör kunna redogöra för om det finns behov av en översyn av befintliga vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.	Kommentar Hagfors kommun anser att ett avsnitt om vattenskyddsområden inte tillför något i vattentjänstplanen. Hagfors kommun anser inte att det finns behov av översyn av befintliga vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.
Karta	
Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen pekat ut ett flertal områden som bör utredas vidare om ett område för allmänna vattentjänster bör uppföras samt områden som bedöms som lämpligare att förbli område med enskilda vattentjänstlösningar.	Kommentar noterat
Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga varför kommunen bedömer att de enskilda avloppsanläggningarna i Abborrtorp bedöms ha liten påverkan på recipientens status. Länsstyrelsen anser att kommunen även bör beskriva vad avloppsanläggningarna har för påverkan på recipienten Uvån.	Kommentar I bedömningen att enskilda avloppsanläggningar har liten påverkan på recipienten utgår Hagfors kommun från att fastigheterna har godkända och fungerande avloppsanläggningar. Anledningen att de ger liten påverkan på recipienten är att det är ett litet antal hushåll. Andelen permanentboende är låg. Åtgärd Texten förtydligas
Länsstyrelsen anser att kommunen bör i vattentjänstplanen redogöra för när kommunen planerar att utreda om det ska	Åtgärd Vattentjänstplanen uppdateras med en uppskattad tid för åtgärden.

byggas ett verksamhetsområde eller inte i Bergsäng/Edebäck.	
Gällande Sjögränd anser Länsstyrelsen att kommunen bör även utreda om verksamhetsområde för dagvatten bör inrättas.	Kommentar Kommunens samtliga verksamhetsområden inkluderar dagvatten. Även nya verksamhetsområden kommer inkludera vatten, spillvatten och dagvatten. Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Angående Norra Skoga anser Länsstyrelsen att kommunen bör förtydliga varför kommunen bedömer att kommunalt VA inte är av stor vikt. Kommunen bör även redogöra för varför kommunen anser att området inte bör utredas för eventuellt kommunalt VA.	Kommentar Norra skoga är upptaget som utredningsområde i vattentjänstplanen. Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Kommunen bör enligt Länsstyrelsen tydligare redogöra för ställningstagandet vad gäller kommunalt VA inom Södra Skoga.	Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster. Det finns inte heller några andra kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Länsstyrelsen anser att kommunen bör redogöra för vilken påverkan enskilda avlopp inom Skålviken har på recipienten Värnullen. Kommunen bör även förtydliga ställningstagandet att behovet av kommunalt VA inte behövs inom Skålviken.	Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster. Det finns inte heller några andra kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Angående Sundfallet-Duvenäs anser Länsstyrelsen att motiveringen för att inte anlägga kommunalt VA inom området bör förtydligas. Att ange att området inte är sammanhållen bebyggelse är inte skäl nog för att inte anlägga kommunalt VA.	Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster. Det finns inte heller några andra kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Angående Sunnemo, norra bör kommunen förtydliga varför kommunen inte bedömer det som lämpligt att anlägga kommunalt	Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster.

VA inom området.	Det finns inte heller några andra kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Angående Sunnemo, Södra anser Länsstyrelsen att kommunen bör redogöra för när kommunen bedömer att utredningen gällande kommunalt VA inom Sunnemo, Södra bör göras samt i vattentjänstplanen ta ställning till om kommunalt verksamhetsområde för dagvatten ska byggas inom Sunnemo, Södra.	Kommentar Vattentjänstplanen kompletteras med en uppskattning om när utredningen kan göras. I den fortsatta utredningen kommer ett ställningstagande Åtgärd Vattentjänstplanen kompletteras med en uppskattning om när utredningen kan göras.
Gällande Sörby norra bör kommunen förtydliga varför det inom Sörby norra inte finns behov av kommunalt VA när det enligt vattentjänstplanen redan finns kommunalt vatten i området.	Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster. Det finns inte heller några andra kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA Den tidigare utbyggnaden av vatten i området har främst motiverats av ekonomiska förutsättningar och kommunala intressen. Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
Sörby, södra bör kommunen redogöra för vilken påverkan de enskilda avloppen har på recipienten Lovisebergsälven. Kommunen bör särskilt redogöra för detta då kommunen i vattentjänstplanen anger att Lovisebergsälven uppnår ej god status. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör förtydliga varför kommunen inte avser anlägga ett kommunalt verksamhetsområde inom området.	Kommentar Miljö och byggnämnden har för avsikt att genomföra avloppsinventering på fastigheter i anslutning till Lakenesjön och Lovisebergsälven under 2025. Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster. Det finns inte heller några andra kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA. Den ekologiska statusen påverkas till stor del av vattenkraft. Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
För Östra Skymnäs anger kommunen att området är ett attraktivt område där majoriteten av husen är permanentboende. Kommunen anger endast att fastigheterna	Kommentar Hagfors kommun har gjort bedömningen enligt §6 Lagen om allmänna vattentjänster. Det finns inte heller några andra

har enskilda avloppsanläggningar, men inte hur fastigheterna förses med dricksvatten. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera med uppgiften om hur dricksvatten förses till fastigheterna. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör förtydliga sitt ställningstagande om varför kommunen inte avser anlägga ett kommunalt verksamhetsområde inom Östra Skymnäs.	kommunala intressen som motiverar ett verksamhetsområde för VA. Åtgärd Texten i vattentjänstplanen förtydligas.
LIS områden	
Länsstyrelsen anser att kommunen bör föra ett övergripande resonemang om allmänna kontra enskilda vattentjänster inom planerade LIS områden. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör ange hur många LIS områden som finns inom kommunen, var de finns och vilket exploateringsstryck inom LIS områden kommunen har.	Kommentar Hagfors LIS-plan uppdateras i pågående arbete med översiktsplan. Eftersom det är ett pågående arbete, där det ej är fastställt hur många eller vilka LIS-områden som kommer finnas inom Hagfors kommun kan denna synpunkt inte genomföras.
Miljökvalitetsnormer för vatten	
Kommunen anger på flertal ställen att de olika recipienterna för avloppsvatten inom kommunen har statusen "ej god status" eller "god status" utan att ange vilken status kommunen syftar till. Angående miljökvalitetsnormerna för vatten så finns det både ekologisk status och kemisk status. Kommunen bör ange vilken status kommunen avser.	Åtgärd Vattentjänstplanen uppdateras angående statusklassning av sjöar och vattendrag.
Allmänna synpunkter	
Yt- och grundvattenuttag för gemensamhetsanläggningar omfattas av tillståndsplikt enligt 11 kap. miljöbalken. Ansökan lämnas in till Mark- och miljödomstolen, inför tillståndsansökan ska samråd enligt 6 kap. miljöbalken ske med Länsstyrelsen.	Kommentar Noterat
Om man i samband med anläggande av VA-ledningar passerar vattendrag, sjö eller annat vattenområde omfattas det av en anmälan enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken.	kommentar Noterat
Om markavvattningsföretag och dess huvudfåra kan komma att beröras så omfattas det av tillstånd enligt 11 kap. 13 § miljöbalken.	kommentar Noterat

Miljöbedömning	
Länsstyrelsen saknar underlag för miljöbedömning av planen. Kommunen har till samrådet inte tagit fram en undersökning om betydande miljöpåverkan för vattentjänstplanen. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att till granskningen undersöka och bedöma vattentjänstplanens miljöpåverkan. Länsstyrelsen kommer att vid granskningen lämna sin bedömning om vattentjänstplanen ska antas ha en betydande miljöpåverkan eller inte.	Åtgärd Hagfors kommun kommer till granskningen undersöka och bedöma vattentjänstplanens miljöpåverkan. En undersökning om BMP har tillförts vattentjänstplanen inför granskning.

Övriga ändringar
Redogörelse för aktuella miljömål har lagts till
Förtydligande stycke för Syfte med egen rubrik har lagts till
Uppdaterade tidsplaner
Termer och benämningar har uppdaterats
Planen har uppdaterats med grundligare beskrivning av påverkan på Värmullen och från Klarälven
Planen har uppdaterats gällande risker vid höga flöden
En metodbeskrivning för riskanalys kopplad till Skyfall har lagts till
Vattentjänstplanen har uppdaterats angående risk för ras, skred och erosion
Beskrivning av BMP har lagts till i Bakgrund
Bilaga 1, Kartor beskrivande höjddata har plockats bort och ersatts med beskrivande text i eget avsnitt om Skyfall